

Innlegg Jøril Mæland og Karin Thorburn

La oss alle få en større kakebit

Formuesskatt på unoterte selskaper utgjør en fast kostnad, uavhengig av bedriftens inntjening. Den øker risikoen for konkurs og begrenser bedriftens vekstmuligheter.

Jøril Mæland

Jøril Mæland, førsteamanuensis, og Karin Thorburn, professor, begge ved Institutt for finans, Norges Handelshøyskole, Thorburn også ved University of Pennsylvania, USA

Karin Thorburn

● **Guttorm Schjelderup** skriver i sitt svar 31. mai at vi har sovet i timen. Selv lurer vi svært på om han overhodet møtte opp i timen.

Menon-rapporten Schjelderup viser til, er svak og kan ikke brukes til å evaluere hvordan den enkelte skatt påvirker investorenes risikovurderinger og etablering av nye bedrifter. Rapporten analyserer den direkte effekten av en marginal skattereduksjon for etablerte bedrifter, den antar – ikke viser – at redusert formuesskatt i liten grad vil øke norske investeringer i Norge.

Ifølge grunnleggende økonomisk teori er en investors villighet til å ta risiko avhengig av dennes risikoaversjon. Da formuesskatten reduserer investorens forventede avkastning, vil investoren investere mindre i risikofylte prosjekter, herunder oppstartsselskaper.

Det er ikke mer komplisert enn som så.

Formuesskatten er særlig problematisk da den kun treffer norske investorer, som i hovedsak er de eneste som investerer i grise-grendte strøk. Når vi dessuten mistenker at det er mangel på såkornkapital til små oppstartsselskaper rundt om i Norge, trefter skatten særlig uheldig.

Ny, empirisk forskning av kolleger på Handelshøyskolen BI (Berzins, Bøhren og Stacescu) viser at formuesskatten slår hardt mot familieeide selskaper. Da skatteverdiene på eiendom ble kraftig justert opp i perioden 2006-2010, fikk mange bedrifts-eiere en plutselig og betydelig økning i formuesskatten.

Dette førte til at eiere uten særlig annen likviditet økte kontantuttakene fra selskapene, ved lønn og dividende. Som et resultat fikk selskapene lavere kontantbeholdninger, investerte mindre, vokste langsommere, og ble mindre lønnsomme. Denne studien, som omfatter 33.000 norske, familieeide bedrifter, gir et direkte bevis på at formuesskatten har en særdeles negativ effekt på unoterte selskaper med begrenset adgang til kapital.

Skatteøkonomer er opptatt av at selskapskatten kan redusere utenlandske investorers interesse for å investere i Norge. Men denne interessen er typisk rettet mot de største, og ofte børsnoterte selskapene, og har liten innvirkning på gründere og oppstartsselskaper. Dessuten har Norge i dag en selskapskatt som kan konkurrere med andre OECD-land.

En minst mulig skadelig skatt er en som medfører at en investering som er lønnsom før skatt, også er lønnsom etter skatt. Selskapskatt har i høyere grad enn formuesskatt denne egenskapen, fordi den betales kun dersom bedriften går med overskudd.

Selskapskatt demper derfor i mindre grad incentivene til nye investeringer.

Formuesskatt på unoterte selskaper kan derimot hindre samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer, fordi skatten utgjør en fast kostnad, uavhengig av bedriftens inntjening. En slik fast kostnad fungerer som en negativ

subsidie. Den øker risikoen for konkurs og begrenser bedriftens vekstmuligheter gjennom nye investeringer – med mindre eierne er så kapitalsterke at de kan betale formuesskatt uten å ta ekstra utbytte fra bedriften.

Formuesskatten gjør altså små og mellomstore bedrifter mer avhengige av velstående eiere som har tilstrekkelige reserver til å kunne betale formuesskatt, og samtidig kunne investere i vekst.

Den slår hardest mot de gründere som har en god idé, men ikke en familieformue fra før.

Et høyt bunnfradrag kan løse noen av problemene med formuesskatten. Diskusjonen av formuesskatten i internasjonale fora, som G20-landene, fokuserer på skattlegging av de superrike (dollar milliardærene). Men da snakker vi om helt andre bunnfradrag enn diskutert her i landet.

Så lenge Norge er et av få land med formuesskatt, løser et beskjedent bunnfradrag ikke problemet med at noen av de aller mest fremgangsrike gründere velger å forlate landet. Dette er en flyttestrøm som kan få negative konsekvenser på sikt. I tillegg vet vi ikke hvor mange fremgangsrike nordmenn i utlandet som vegrer seg for å flytte tilbake.

Norge er et rikt land med et stort oljefond. Men den riktige rikdommen ligger ikke i oljen eller i fondet. Den ligger i humankapitalen og i befolkningens vilje og evne til å arbeide og skape nye virksomheter som kan vokse seg store og lønnsomme. Vi må være forsiktige med å redusere incentivene til alle de gründere som er nødvendige for at Norge skal forbli et rikt land i fremtiden.

Ved å fjerne formuesskatten vokser kaken. Det er i alles interesse å få en større kakebit, selv når noen med dyktighet og flaks får en enda større kakebit.

DN
Dagens
Næringsliv

Christian Krohgs g. 16,
Postboks 1182
Sentrum,
0107 Oslo

Sentralbord
22 00 10 00

Kundeservice
21 89 61 00

Annonse
22 00 10 75

Redaksjonen etter kl. 16.30
22 00 10 03

→ dn.no/tips

→ Formuesskatten gjør småbedrifter mer avhengige av velstående eiere, skriver Jøril Mæland og Karin Thorburn i sitt svar til NHH-kollega Guttorm Schjelderup (bildet). Foto: Eivind Senneset

E P O S T E R
annonse@dn.no
kundeservice@dn.no
redaksjonen@dn.no
debatt@dn.no
utgavesjef@dn.no

V I L K Å R
Distribusjon, kopiering, medieovervåking eller annen bruk av vårt og våre leverandørers innhold for kommersielle formål krever særskilt avtale. Se www.dn.no for våre øvrige Vilkår. Copyright Dagens Næringsliv. DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt innhold i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.